

Datum:	07-2020
URL:	https://europa.eu/!jk99nI

Ovo je **treće izvješće o ocjenjivanju zajedničkog istražnog tima** koje je 2014. objavila mreža zajedničkog istražnog tima. Sastoji se od dva poglavlja.

U **poglavlju 1.** pruža se djelomičan pregled **nalaza iz 99 obrazaca za ocjenjivanje koji su popunili pravni stručnjaci praktičari zajedničkog istražnog tima u razdoblju od studenog 2017. do studenog 2019.**

Poglavlje 2. posebno se bavi **iskustvom Eurojusta u pogledu zajedničkih istražnih timova s trećim državama.**

U izvršnom sažetku pruža se pregled glavnih praktičnih nalaza ovog izvješća u pogledu stečenih iskustava i utvrđenih najboljih praksi.

Nalazi ocjenjivanja zajedničkih istražnih timova

(a) Osnivanje zajedničkog istražnog tima

Utvrđeni posebni izazovi:

- nedostatak istraga u tijeku u relevantnim zemljama
- utvrđivanje relevantnih partnera zajedničkih istražnih timova kada se u predmetu utvrdi povezanost između više od dvije zemlje
- izvedivost i spremnost na sudjelovanje u zajedničkom istražnom timu
- neodlučnost u pogledu sudjelovanja u multilateralnom zajedničkom istražnom timu u kojem sudjeluju države čije istrage nisu izravno povezane
- različiti operativni prioriteti / različite razine istraga u zemljama koje sudjeluju
- utvrđivanje relevantnih partnera zajedničkog istražnog tima kada je nekoliko kaznenih postupaka na nacionalnoj razini u tijeku, bez mogućnosti da ih se spoji
- osnivanje zajedničkog istražnog tima bez odgode u predmetima kada se odluka o osnivanju tima donosi neposredno prije nego što se očekuje provedba mjera.

Najbolja praksa:

- poznavanje alata zajedničkog istražnog tima: prethodno iskustvo država ili nacionalnih tijela koji će sudjelovati u zajedničkom istražnom timu
- dogovor o pojednostavnjenim postupcima kada dođe do izmjena u pogledu članova zajedničkog istražnog tima
- pomoć nacionalnih stručnjaka (koordinatora) zajedničkog istražnog tima prilikom uspostavljanja postupka
- uporaba zajedničkog radnog jezika za rasprave o nacrtu sporazuma o zajedničkom istražnom timu
- prihvaćanje sporazuma o zajedničkom istražnom timu na engleskom jeziku u nacionalnim postupcima (nije potreban prijevod)

- rasprava za vrijeme uspostavljanja zajedničkog istražnog tima o tome kako će se provesti operativna analiza i tko će je provesti (Europol ili nacionalna tijela)
- rano razjašnjenje pravnih i praktičnih pitanja u fazi prije osnivanja zajedničkog istražnog tima, uključivanje Eurojusta radi pomoći i savjeta.

(b) Operativna faza

Utvrđeni posebni izazovi:

- jezična pitanja, posebno u pogledu nedostatka vremena i prevoditelja u slučajevima s velikom količinom materijala za prevođenje ili kada je riječ o manje korištenim jezicima
- koordinacija odgovora na zahtjeve za uzajamnu pravnu pomoć / Europski istražni nalog (EIN) koje je zaprimila strana zajedničkog istražnog tima i kojim se zahtijeva razmjena dokaza unutar zajedničkog istražnog tima
- različiti obvezujući rokovi za istrage sudionika zajedničkog istražnog tima koji mogu biti prepreka operativnom djelovanju
- odbijanje provedbe europskih uhidbenih naloga zbog zatvorskih uvjeta
- razlike u pravnim zahtjevima u pogledu saslušanja žrtava i svjedoka.

Najbolja praksa:

- uloga časnika za vezu iz jedne države zajedničkog istražnog tima upućenih u drugu državu zajedničkog istražnog tima: svakodnevna komunikacija i bolje razumijevanje posebnosti pravnog sustava, kao i kulturnog i društvenog konteksta
- uporaba zajedničkih istražnih metoda i alata koje upotrebljavaju tijela za izvršavanje zakonodavstva iz država koje sudjeluju
- prepoznatljivost timskog rada u pogledu uhićenih osumnjičenika
- sudjelovanje posebnih stručnjaka (nacionalnih koordinatora za slučajeve trgovine ljudima, Interpola, nevladinih organizacija (NVO-ovi)) koje je korisno za ishod predmeta
- provedba zajedničke strategije u pogledu podrške/zaštite žrtava trgovine ljudima (multidisciplinarni pristup, uključujući NVO-ove, ministarstva pravosuđa)
- dodana vrijednost zajedničkog nadzora i analize u stvarnom vremenu u pogledu presretanja u predmetima trgovine drogom u graničnom području
- stalni angažman u raspravi kako bi se pojasnili pravni sustavi i zahtjevi u različitim zemljama
- mogućnost angažiranja istog tumača/prevoditelja tijekom aktivnosti zajedničkog istražnog tima (prijevod sadržaja prislušivanja, usmeno prevođenje tijekom sastanaka) kako bi se omogućio bolji pregled predmeta i doprinijelo učinkovitosti suradnje
- dobro protokoliranje razmijenjenih informacija i dokaza (uporabom protokola zajedničkog istražnog tima)

(c) Faza pokretanja kaznenog postupka

Najbolja praksa:

- nastavak suradnje tijekom faze procesuiranja – upućivanje na zatvoreni zajednički istražni tim u zamolbama
- nastavak suradnje u zajedničkom istražnom timu radi rješavanja praktičnih/pravnih/operativnih pitanja tijekom faze pokretanja kaznenog postupka

Iskustvo Eurojusta u pogledu zajedničkih istražnih timova s trećim zemljama

- Zajednički istražni timovi (JIT) smatraju se sve vrjednijim sredstvom pravosudne suradnje s trećim zemljama. Do kraja 2019. već je 20 država članica EU-a steklo određena iskustva sudjelovanja u zajedničkim istražnim timovima s trećim zemljama. Iz Eurojustove obrade predmeta proizlazi da su dosad osnovana ukupno 74 zajednička istražna tima u kojima je sudjelovala jedna treća zemlja ili više njih.
- Većina zajedničkih istražnih timova u čijem radu sudjeluju treće zemlje osnovana je na temelju članka 20. Drugog dodatnog protokola uz Konvenciju Vijeća Europe iz 1959. Kao pravna osnova za uspostavljanje zajedničkih istražnih timova poslužio je i članak 19. Konvencije UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta.
- Eurojustova globalna mreža snažno je doprinijela uspostavi kontakata u ranoj fazi i većem uspjehu pri osnivanju zajedničkih istražnih timova s trećim zemljama. Naročito važnu ulogu odigrali su tužitelji za vezu upućeni u Eurojust. Osim toga, nekoliko kontaktnih točaka Eurojusta bilo je uključeno u uspješno osnivanje zajedničkih istražnih timova.
- Eurojust je pružao operativnu pomoć tijekom cjelokupnog životnog ciklusa zajedničkih istražnih timova u čijem radu sudjeluju treće zemlje. Koordinacijski sastanci u Eurojustu vrijedna su platforma za razmatranje je li za određeni slučaj primjereno osnivanje zajedničkog istražnog tima, za sastavljanje sporazuma o zajedničkom istražnom timu i odlučivanje o budućem operativnom djelovanju. Uz to, sve više zajedničkih istražnih timova u čijem radu sudjeluju treće zemlje koristi se namjenskim financijskim sredstvima Eurojusta. Nacionalna tijela mogla bi razmotriti osnivanje koordinacijskog centra pri Eurojustu kao potporu danima zajedničke akcije, uključujući i onda kada se slučaj odnosi na treću zemlju ili više njih.
- Dobra, redovita i učinkovita komunikacija, po mogućnosti na zajedničkom radnom jeziku, najvažniji je aspekt uspješne suradnje unutar zajedničkog istražnog tima, bez obzira na to je li njegova članica i neka treća zemlja ili ne. Konkretna pitanja kojima su se bavili zajednički istražni timovi u čijem radu sudjeluju treće zemlje obuhvaćala su posebne odredbe sporazuma o zajedničkom istražnom timu koje se odnose na lokalne pravne zahtjeve, različite standarde i pravila prikupljanja dokaza te pitanja sudske nadležnosti i pravne mogućnosti prijenosa postupka u ranoj fazi.
- Razlozi za odustajanje od osnivanja zajedničkog istražnog tima često su bili jednaki kao u slučajevima u koje su uključene samo države članice EU-a, kao što su prerana faza za donošenje odluke ili različita odnosno uznapredovala faza istrage/progona. Neki faktori specifični za potencijalno sudjelovanje treće zemlje bili su različita pravila kojim se uređuje objavljivanje, nepostojanje zajedničke pravne osnove za osnivanje zajedničkog istražnog tima i davanje prednosti suradnji na temelju Konvencije o uzajamnoj pravnoj pomoći.